

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ. СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ШЛЯХИ

Еволюція інформаційних технологій, суцільне впровадження WEB-технологій, економічний розвиток підприємств і розширення масштабу бізнесу, у тому числі географічного, привів до необхідності комплексної автоматизації діяльності і створенні корпоративних інформаційних систем (КІС). Сьогодні це не лише інструмент автоматизації діяльності підприємства, але і ключовий фактор підвищення конкурентоспроможності і ефективності бізнесу компанії.

Поняття корпоративної інформаційної системи нерозривно пов'язане з вирішенням конкретних управлінських завдань, а також з поняттям інформаційних технологій та їх розвитком. Однак, необхідно відмітити протилежні історичні умови, в яких відбувався розвиток корпоративних інформаційних систем в Україні та в країнах з ринковою економікою. Не можна не відмітити, що планова система ніяким чином не стимулювала топ-менеджмент підприємств та компаній заощаджувати ресурси і вишукувати шляхи оптимізації матеріальних, фінансових та людських ресурсів. Зовсім іншим шляхом рухалися керівники підприємств в країнах з розвинутою ринковою економікою. Для менеджерів питання оптимального управління усіма видами ресурсів – одна з найголовніших. Саме тому комп'ютеризація управління в західних країнах починалася з вирішення завдань управління запасами. В Україні ж саме бухгалтерські відділи та служби буди і залишаються замовниками впровадження КІС. Цей факт визначив напрямок розвитку практичних всіх КІС, що пропонуються на вітчизняному ринку, яскравим прикладом чого можуть послужити продукти найбільших фірм розробників корпоративних інформаційних систем. Необхідно відзначити, що розробники західних систем приділяли достатньо уваги модулям бухгалтерського обліку, як і іншим функціональним модулям КІС.

На розвиток корпоративних інформаційних систем, а також моделей управління підприємств і організацій основний вплив справили розвиток комп'ютерних систем і технологій, що лежать в основі їх застосування. Аналізуючи історію багатостадійного процесу комп'ютеризації систем управління можна виділити чотири знакових етапи розвитку корпоративних інформаційних систем.

Системи першого покоління виникли на початку 60-х років ХХ ст. при необхідності автоматизації управління підприємством на базі великих обчислювальних машин.

Другий етап (70-80-ті роки ХХ ст.) характерний розробкою програмних продуктів відповідно до концепції Material Requirement Planning.

На початку 90-х років системи класу MRP II в інтеграції з модулем фінансового планування отримали назву систем планування ресурсів підприємств Enterprise Resource Planning.

Четвертий етап (2000-і роки) характерний глобальною комп'ютеризацією суспільства і «бумом» Інтернет-технологій. Основу структури корпоративних інформаційних технологій визначає методологія Customer Synchronized Resource Planning.

На сьогоднішній день можна впевнено говорити про перехід корпоративних систем на наступний етап еволюції: організація прямої міжкорпоративної взаємодії з постачальниками і корпоративними замовниками, а також з рядовими клієнтами – системи Enterprise Resource and Relationship Processing. Однак, на думку багатьох експертів для остаточного формулювання КІС п'ятого покоління, основних характеристик і усвідомлення місця в еволюції ще не настав час.

Вітчизняний досвід. Початок історії активного впровадження і використання корпоративних інформаційних систем вітчизняними компаніями іде в 90-і роки. Тут, як вже було сказано, найбільш успішною сферою впровадження КІС став бухгалтерський облік. Переконавшись в ефективності застосування інформаційних технологій, підприємства переходили до впровадження комп'ютеризації в управлінні складським господарством, у відділах кадрів, тощо. При цьому досить часто використовувалися програмні продукти різних фірм, які базуються на різних програмних платформах. В результаті такої роботи підрозділи підприємства працюють автономно, іноді навіть менш ефективно, ніж взагалі без комп'ютеризації.

В даний час на ринку корпоративних інформаційних систем досить багато рішень, що дозволяють конфігурувати інформаційне забезпечення під індивідуальні вимоги з можливістю подальшого розширення його функціональності в залежності від специфіки розв'язуваних управлінських задач.